

Arviointikertomus 2021

Tarkastuslautakunta 02.06.2022 § 22

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tarkastuslautakunta aloitti arviointikertomuksen laatimisen kokouksessaan 22.4.2022.

Esittelijä

Puheenjohtaja

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta hyväksyy ja allekirjoittaa arviointikertomuksen vuodelta 2021. Tarkastuslautakunta päättää esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2021,
- pyytää kunnanhallitusta antamaan vuoden 2021 loppuun mennessä valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin kunnanhallitus on ryhtynyt arviointikertomuksessa esitettyjen yhteenvetojen, johtopäätösten ja suositusten vuoksi.

Päätös

Tarkastuslautakunta hyväksyi ja allekirjoitti arviointikertomuksen vuodelta 2021. Tarkastuslautakunta päätti esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2021,
- pyytää kunnanhallitusta antamaan vuoden 2022 loppuun mennessä valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin kunnanhallitus on ryhtynyt arviointikertomuksessa esitettyjen yhteenvetojen, johtopäätösten ja suositusten vuoksi.

VALT 13.06.2022 § 23

Päätös

Valtuusto merkitsi arviointikertomuksen tiedoksi. Kunnanvaltuusto pyytää kunnanhallitusta antamaan valtuustolle tarkastuslautakunnan ehdottaman selvityksen vuoden 2022 loppuun mennessä.

KH 26.09.2022 § 141
328/02.06.01.03/2021

Kunnanhallituksen vastaus tarkastuslautakunnalle ja selvitys valtuustolle

Kunnanhallitus kiittää tarkastuslautakuntaa seikkapeeräisestä arviointikertomuksesta koskien vuotta 2021, ja antaa valtuustolle ohessa sen pyytämän selvityksen toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuskertomuksen keskeisimmät huomiot ja tarkastuslautakunnan tärkeimmät suositukset

Arviointikertomuksessa, joka on liitteenä, ei esitetä suoranaisia konkreettisia toimenpide-ehdotuksia toimenpiteistä, joihin kunnanhallituksen tulisi ryhtyä. Tarkastuslautakunta kiinnittää kuitenkin muun ohella huomiota ja esittää toimintasuosituksiaan seuraaviin asioihin:

Strategiavalmistelu

- Kuntastrategiaa uudistettaessa on huomioitava edelleen mitattavissa olevat tavoitteet, jotka tähtäävät toimintojen kehittämiseen palvelun laadun ja kustannustehokkuuden kautta
- Kuntastarategian mukaista tasapainoista kuntatalouden kehittämistä jatketaan tavoitteellisesti

Kunnan taloudellinen asema

- Taseen tunnusluvussa olisi kiinnitettävä huomiota etenkin muutamaan tärkeään tunnuslukuun: kunnan vuoden 2021 omavaraisuusaste oli 45,3 (44,8) % ja koko kuntakonsernin 26,7 (26,69) %, joka on huono ja merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta. Pääsääntönä voidaan pitää, että 50% tai sitä alhaisempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.
- Lainat asukasta kohden oli 4.792 euroa ja kuntakonsernin jopa 7.320 euroa. Kuntastrategiassa on tavoitteeksi asetettu, ettei lainaa olisi yli 3000 euroa/asukas.
- Suhteellinen velkaantuneisuus 77,1 % ja luku on suhteellisen korkea. Mitä pienempi arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla olisi selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Talouden tasapainotus

- Kunnanvaltuuston päättämää talouden tasapainottamisohjelmaa 2021 - 2024 mukaiset toimenpiteet on pantava täytäntöön ja on arvioitava toimenpiteiden vaikutusta kuntatalouden kehitykseen systemaattisesti
- Aiemmalla tasapainotusohjelmalla ei ole saatu tasapainotettua kunnan taloutta riittävästi, jolloin uuden tasapainotusohjelman mukaisten toimenpiteiden merkitys tasapainoisen kuntatalouden saavuttamiseksi korostuu.

Väestön kehitys ja palvelurakenne

- Kunnan asukasmäärä oli 4.626 (4.689), eli laskua oli 63 asukasta edellisvuodesta. Kunnan asukasluvun ennakoidaan jatkavan vähenemistään. Kunnan tulee ottaa huomioon palvelurakenteen ja toiminnan suunnittelussa kunnan vähenevä asukasmäärä.

- Hyvin suunniteltua sopeutusta ja resursointia tarvitaan tulevaisuudessa toimialoittain, jotta palvelut pystytään tuottamana kustannustehokkaasti vähenevälle väestölle.

Investointiohjelma

- Tarkastuslautakunta korostaa, että kunnan tulee ottaa huomioon asukasmäärän kehitys ja muuttuva palvelutarve investointien suunnittelussa ja toteuttamisessa.
- Kunnan tulee laatia investointisuunnitelmien pohjaksi vaihtoehtolaskelmat siitä, kuinka investointien rahoitusvaihtoehdot vaikuttavat kunnan talouteen korkojen mahdollisesti noustessa.
- Lisäksi on varmistettava, että velkaantuneisuusaste ei kasva liaksi ja että lainojen maksukyky säilyy muuttuvassa toimintaympäristössä.

Turvallisuus ja riskienhallinta

- Tarkastuslautakunta suosittelee päivittämään mahdolliset hybridi-vaikuttamisen torjunnan keinot ja väestön suojaamisen.

Toimialakohtaiset arviot ja suositukset

- Lisäksi tarkastuslautakunta esitti toimialakohtaisia arvioita tavoitteiden toteutumisesta ja eräitä suosituksia toimenpiteille.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Jaakko Kuronen
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää merkitä vuotta 2021 koskevan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen tiedoksi. Lisäksi kunnanhallitus päättää antaa valtuustolle liitteenä olevan selvityksen asioista, joihin tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen.
